

Dernæst tillader jeg mig med det samme at spørge Ministeren, om det Lovforslag, som nu foreligger, virkelig foreligger med Tilslutning fra Landmandsbankens Direktion og Bankraad. Jeg maatte i høj Grad forbavses, hvis det er Tilfældet. Jeg vil selvfølgelig ikke sige noget ondt om de Folk, der leder Landmandsbanken, men det vilde ikke vidne højt om deres Forstaaelse af Bankens Interesser, hvis de har givet deres Tilslutning til Fremsættelsen af dette Lovforslag. Jeg beder altsaa om at faa at vide, om det virkelig er muligt. Jeg maa formode det, jeg kan ikke tænke mig et saadant Forslag blive fremsat uden en saadan Tilslutning, men jeg vil gerne have det bekræftet, for det vil uægtelig nødvendiggøre en Revision af min Mening om de Folk, der leder Landmandsbanken.

Den højtærede Handelsminister har sagt dels til en Avis og dels, tror jeg, i Landmandsbankudvalget, at naar han kom til Rigsdagen med dette Forslag, skyldtes det hans Ønske om, at Rigsdagen fra første Færd skulde følge Arbejdet med denne Sag. Hvis det er andet end en Talemaade, maa der vist ske positive Ændringer med Hensyn til Rigsdagens Adgang til at være med i denne Sag. Hvis det er Meningen, at Rigsdagen skal have Lejlighed til at følge Sagen og deltage i Behandlingen af Sagen fra første Færd, som Ministeren har udtalt, er det dog en højst ejendommelig Maade at gøre det paa ved i Lovens § 1 at overdrage til to Personer at udarbejde det Forslag, som saa til sin Tid, uden Kritik fra Ministerens Side, skal fremsættes for Rigsdagen. Det, Forslaget tilsigter, er jo tværtimod, at baade Rigsdagen og Ministeriet skal fraskrive sig enhver Adgang til at følge Sagen og overgive den i Hænderne paa to Enkeltpersoner. Men er der Alvor i Ministerens Tale til det paagældende Blad og Landmandsbankudvalget om hans Ønske om, at Rigsdagen skal følge Sagen, maa der jo, hvis vi overhovedet skal have nogen Lovgivning af den Art, gives Adgang for Repræsentanter fra Rigsdagen til at deltage i dette Udvalgs Arbejde, i Undersøgelsen og Planlæggelsen, i alle Forberedelser i Sagen. Det er jo den eneste Maade, paa hvilken Rigsdagen vil kunne blive holdt underrettet om, hvad der foregaar.

I § 2 fastslaar man forskellige Ting. Man fastslaar, hvad jeg hørte, at Ordføreren for Venstre var særdeles tilfreds med, at den nye Bank eller den nuværende Landmandsbanks Fortsættelse skal være en Aktiebank. Ja, det kan godt være, den skal være en Aktiebank, men det er dog

ikke umiddelbart indlysende, fordi man skriver det. Det maa vel blive Resultatet af den foreslaaede Undersøgelse og den kommende Overvejelse af alle herhenhørende Forhold, af hvad Art Banken skal blive. Jeg ved ikke, hvorfor vi i Dag skulde fastslaa, at det skal være en Aktiebank. Hvorfor ikke lige saa godt fastslaa, at det skal være en Andelsbank? Vi mangler jo oven i Købet en Andelsbank efter det lille Uheld i Fjor. Vil det ikke være rimeligt, ikke mindst for et Parti som Venstre, om dette Parti interesserer sig mere for Dannelse af en virkelig Andelsbank end for en Aktiebank? Ja, jeg nævner blot dette, det er ikke, fordi jeg i dette Øjeblik føler mig overbevist om den ene eller den anden af disse Formers absolutte Rigtighed, men jeg henstiller til Overvejelse, om det ikke var rimeligt at stille flere Former op som de mulige, saa længe man dog befinder sig paa Overvejelsernes Stadium, og det gør man jo. Det hele skal jo nu først ind under Overvejelse.

Endelig er der jo, foruden disse to Former, ogsaa en tredje Form, en Statsbank. Jeg ved, at Ordet Statsbank har en ilde Klang i Ventsreøren, det har jeg set i nogle Aviser. Det forundrer mig. I Sverige har jeg talt med mange Venstremænd, som var overmaade begejstrede for den Statsbank, man har i Sverige, og rundt om i Verden findes der Statsbanker, og jeg har ingen Erfaringer om, at det fortrinsvis er Statsbanker, der har bragt Folks Penge i Ulykke, jeg har tværtimod mange Erfaringer for, at det er de private Banker, der har bragt Folks Penge i Ulykke. Derfor hvis der er Tale om at betrygge noget for Befolkningen i Fremtiden, er der for mig ingen Tvivl om, at saa er det en Statsbank, man skal lave, saa er det hverken den private Aktiebank eller den private Andelsbank eller andre lignende Systemer, men saa er det selvfølgelig Statsbanken. Men Tiden er vel endnu ikke moden for Venstre — og langt fra naturligvis for de Konservative — til at slutte sig til noget saa sundt og forstandigt, som det vilde være, baade som Konkurrence overfor de private Banker og for at skabe et virkelig sikkert Sted for Folk, at tilvejebringe en saadan Statsbank. Ved Siden deraf er det klart, at Staten har i Pengevæsenet og i Penges Forvaltning uhyre store Interesser, har som Laaner og Skyldner mange Interesser, der skal varetages gennem en Bank, og hvad var rimeligere, end at det var dens egen Bank, der udførte de talrige Pengeforretninger, som Staten skal have udført? Og hvilken